

<p>Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid</p>
--

IVC/KSZG/23/082

BERAADSLAGING NR. 23/036 VAN 7 FEBRUARI 2023 BETREFFENDE DE MEDEDELING VAN GEPSEUDONIMISEERDE PERSOONSGEGEVENS AAN HET DEPARTEMENT WERK EN SOCIALE ECONOMIE VAN DE VLAAMSE OVERHEID VOOR HET ANALYSEREN VAN DE SITUATIE VAN DE WERKNEMERS EN DE GEBRUIKERS VAN HET SYSTEEM VAN DE DIENSTENCHEQUES

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder de artikelen 5 en 15;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder artikel 97;

Gelet op de aanvraag van het Departement Werk en Sociale Economie;

Gelet op het verslag van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de heer Bart Viaene.

A. ONDERWERP

1. Naar aanleiding van de zesde staatshervorming werd het Vlaams Gewest bevoegd voor het systeem van de dienstencheques, waarmee het tewerkstellingskansen wil voorzien voor personen die moeilijk werk vinden en de combinatie tussen werk en privéleven wil vergemakkelijken. Om na te gaan of de beleidsdoelstellingen effectief bereikt worden en in welke mate dit op een kostenefficiënte manier gebeurt, wil het Departement Werk en Sociale Economie van de Vlaamse overheid aan de hand van gepseudonimiseerde persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming de werknemers en gebruikers van het dienstenchequestelsel beschrijven. Het wil een zicht krijgen op de omvang van de doelgroep en het profiel van de betrokkenen (in het bijzonder hun beroepssituatie, hun sociaaleconomisch profiel en hun gezinssituatie), analyseren hoe personen instromen/uitstromen en nagaan of de overheidsmiddelen op een efficiënte manier worden aangewend.

2. Het Departement Werk en Sociale Economie zou de gepseudonimiseerde persoonsgegevens aanwenden om de eigen kennis van het dienstenchequestelsel te verhogen en om een jaarrapport dienaangaande op te stellen, zoals opgelegd door de regelgeving¹. Het gaat om enkele basisbestanden van de dienstenchequewerknemers die werken in Vlaanderen en de dienstenchequegebruikers die wonen in Vlaanderen. Enige input van de commerciële partij die instaat voor de uitgifte van de dienstencheques zou door het Departement Werk en Sociale Economie, als verwerkingsverantwoordelijke, aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid worden overgemaakt, ter verrijking. Voor alle bestanden wordt een extract van persoonsgegevens gevraagd, ter voorbereiding van de werkzaamheden van de onderzoekers, die uiteindelijk persoonsgegevens van de volledige populatie zouden verwerken, op een beveiligde computer, onder toezicht, in het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
3. Er zou dus in twee fases worden gewerkt. In de eerste fase zou de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid van een steekproef van duizend dienstenchequewerknemers (in 2020 in totaal ongeveer 120.000 personen) en een steekproef van duizend dienstenchequegebruikers (in 2020 in totaal ongeveer 750.000 personen) enkele gepseudonimiseerde persoonsgegevens aan het Departement Werk en Sociale Economie overmaken, voor de ontwikkeling van specifieke toepassingen. In de tweede fase zouden de onderzoekers toegang hebben tot dezelfde types gepseudonimiseerde persoonsgegevens van de volledige populatie van elke doelgroep, zij het op een beveiligde computer in het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, onder permanent toezicht, om er hun eerder gecreëerde algoritmes op toe te passen, en zouden ze de resultaten van hun acties uitsluitend als louter anonieme gegevens buiten het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid kunnen brengen. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid zou vooraf een *small cell* risico-analyse uitvoeren.
4. Voor de dienstenchequewerknemers worden drie bestanden gevraagd: een bestand met de informatie over de tijdsreeks 2010-2024 op basis van de tewerkstelling in het stelsel van de dienstencheques (op basis van informatie uit het netwerk van de sociale zekerheid en informatie van het Departement Werk en Sociale Economie), een bestand met informatie van de “instromers” van elk jaar van de periode 2010-2024 (personen die niet in het stelsel werkten in een bepaald jaar maar wel het jaar daarop, met als meetmoment het vierde kwartaal van het jaar vóór het jaar van de tewerkstelling in het stelsel) en een bestand met informatie van de “uitstromers” van elk jaar van de periode 2010-2024 (personen die in het stelsel werkten in een bepaald jaar maar niet het jaar daarop, met als meetmoment het eerste kwartaal van het jaar na het jaar van de tewerkstelling in het stelsel). Voor de dienstenchequegebruikers wordt informatie over dezelfde tijdsreeks opgevraagd, in één enkel bestand.
5. Per dienstenchequewerknemer zouden de volgende persoonsgegevens worden verwerkt, voor elk jaar van de voormelde periode, voor elk van de drie bestanden.

Profiel: het jaar van de tewerkstelling, het jaar van de indiensttreding/uitdiensttreding, de leeftijdsklasse, het geslacht, de nationaliteit (in klassen), het herkomstgebied (in klassen), de

¹ Zie artikel 30 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie (beleidsondersteuning).

geboorteplaats (in klassen), het hoogste onderwijsniveau, de provincie van de woonplaats, de urbanisatiegraad, de aanduiding dat de betrokkene al dan niet in het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming als dienstenchequewerknemer gekend is, de aanduiding dat de betrokkene al dan niet bij het uitgiftebedrijf als dienstenchequewerknemer gekend is, het jaar van de inschrijving in het Rijksregister, de verblijfsduur (in klassen), de verblijfsreden van personen met een verblijfsduur van minder dan vijf jaar, de LIPRO-gezinssamenstelling, het gezinstype, de werkintensiteit van het gezin en het gezinsinkomen (in klassen).

Jobkenmerken per kwartaal: het arbeidsvolume, het arbeidsregime, het percentage deeltijdse tewerkstelling, de totale loonmassa (in klassen), het dagloon (in klassen), de jobanciënniteit, de stelselanciënniteit, het ontvangen van uitkeringen tijdens de tewerkstelling, de aanduiding dat de betrokkene wel nog of niet meer in dienst was op de laatste dag van het kwartaal, de socio-economische positie, de bijkomende socio-economische positie (het statuut inzake sociale zekerheid, meer bepaald de situatie ten opzichte van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, ziekte en invaliditeit, leefloon of financiële hulp, schoolverlater, pensioentrekkende, loopbaanonderbreking of tijdskrediet), de grootte van de werkgever, het type werkgever (NACE-code, paritair comité en DWSE-code) en de sector van tewerkstelling.

Specifieke aspecten: wat betreft het tweede bestand (instromers) wordt ook de werkintensiteit van de betrokkene gevraagd (die van het vierde kwartaal vóór het jaar van de instroom en die van het jaar van de instroom) en wat betreft het derde bestand (uitstromers) worden enkele hogervermelde jobkenmerken van de betrokkene (in het bijzonder de totale loonmassa, het dagloon, de NACE-sectorcode en het arbeidsregime) ook gevraagd voor het eerste kwartaal van het jaar na de uitstroom.

6. Per dienstenchequegebruiker zouden de volgende persoonsgegevens worden verwerkt, voor elk jaar van de voormelde periode.

Profiel: de leeftijdsklasse, het geslacht, de nationaliteit (in klassen), het herkomstgebied (in klassen), het hoogste onderwijsniveau, de provincie van de woonplaats, de urbanisatiegraad, de LIPRO-gezinssamenstelling, het gezinstype, de werkintensiteit van het gezin, het gezinsinkomen (in klassen), het aantal aangekochte dienstencheques, de aanduiding dat het wel of niet om een nieuwe dienstenchequegebruiker gaat en de aard van de gebruikte dienstencheques (papier of elektronisch).

Jobkenmerken per kwartaal: het wel of niet werkzaam zijn, de socio-economische positie van de niet-werkenden (werkloosheidsuitkering, uitkering ziekte en invaliditeit, leefloon of financiële hulp, pensioen, andere uitkering, geen uitkering maar enkel kinderbijslag als indicatie voor schoolverlater, onbekend) en met betrekking tot de werkenden het volledige arbeidsvolume, het arbeidsregime, het percentage deeltijdse tewerkstelling, de totale loonmassa (in klassen) en het dagloon (in klassen).

7. Het gaat voor de onderzoekers van het Departement Werk en Sociale Economie steeds om een telling van het aantal dienstenchequewerknemers en het aantal dienstenchequegebruikers in een bepaald jaar. Voor de werknemers en de gebruikers wordt uitsluitend gekeken naar de

personen die gedomicilieerd zijn in het Vlaams Gewest. De populatie van de dienstenchequewerknemers wordt gedefinieerd als alle werknemers die in de loop van de vier kwartalen van het jaar minstens één keer betaald werden met dienstencheques (volgens de informatie van het uitgiftebedrijf en de informatie uit het netwerk van de sociale zekerheid²). De populatie van de dienstenchequegebruikers wordt gedefinieerd als alle actieve gebruikers die minstens één bestelling voor dienstencheques hebben geplaatst in de loop van een jaar (volgens de informatie van het uitgiftebedrijf).

8. De informatie van het uitgiftebedrijf wordt ter beschikking gesteld door het Departement Werk en Sociale Economie, als verwerkingsverantwoordelijke, met het identificatienummer van de sociale zekerheid van de betrokkenen, dat bij de output wordt vervangen door een uniek (betekenisloos) volgnummer.
9. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid staat in voor het koppelen van de persoonsgegevens uit de diverse bronnen en het pseudonimiseren ervan, onder meer (maar niet uitsluitend) door het vervangen van elk identificatienummer van de sociale zekerheid door een uniek (betekenisloos) volgnummer.
10. De onderzoekers willen de in de eerste fase ter beschikking gestelde gepseudonimiseerde persoonsgegevens van een selectie van de doelgroep bijhouden tot drie jaar na de levering ervan. In de tweede fase hebben zij toegang tot gepseudonimiseerde persoonsgegevens van de volledige doelgroep, in het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, onder het toezicht van een medewerker van die laatste, maar kunnen zij nadien enkel beschikken over louter anonieme gegevens.

B. BEHANDELING

Bevoegdheid van het informatieveiligheidscomité

11. Krachtens de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van Sociale Zekerheid* verzamelt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid persoonsgegevens bij de instellingen van sociale zekerheid, slaat ze op, voegt ze samen en deelt ze mee aan personen die ze nodig hebben voor het verrichten van onderzoeken die nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming (artikel 5) en vergt elke mededeling van persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of een andere instelling van sociale zekerheid een voorafgaande beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité (artikel 15).

Rechtmatigheid van de verwerking

² Het is waarschijnlijk dat de beide bronnen (de databank van het uitgiftebedrijf en het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming) elkaar niet volledig zullen overlappen vanwege administratieve fouten en werknemers die in andere gewesten werken. De onderzoekers willen aldus informatie van de beide populaties verkrijgen om zo een zicht te krijgen op de verschillen dienaangaande.

12. Krachtens artikel 6 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* is de verwerking van persoonsgegevens enkel rechtmatig indien en voor zover minstens één van de vermelde voorwaarden is vervuld. De mededeling van de gepseudonimiseerde persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan het Departement Werk en Sociale Economie, is rechtmatig vermits ze, in de zin van artikel 6, 1, eerste lid, c), noodzakelijk is om te voldoen aan een verplichting die door de regelgeving aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgelegd. De organisatie heeft een beleidsondersteunende taak, overeenkomstig de bepalingen van artikel 30 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 *met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie*.

Principes met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

13. Krachtens de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* moeten persoonsgegevens worden verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen ze vervolgens niet verder worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (doelbinding), moeten ze toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (minimale gegevensverwerking), moeten ze worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de geldende doeleinden noodzakelijk is (opslagbeperking) en moeten ze worden verwerkt met behulp van passende technische of organisatorische maatregelen zodat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (integriteit en vertrouwelijkheid).

Doelbinding

14. De verwerking van de gepseudonimiseerde persoonsgegevens door het Departement Werk en Sociale Economie, als verwerkingsverantwoordelijke, beoogt een gerechtvaardigd doeleinde, namelijk het analyseren van de situatie van de werknemers en de gebruikers van het systeem van de dienstencheques en het opstellen van een jaarverslag dienaangaande, in het kader van de opdrachten die door de regelgeving aan de betrokken organisatie zijn opgelegd. De kamer sociale zekerheid en gezondheid heeft dat overigens eerder reeds vastgesteld in zijn beraadslaging nr. 21/150 van 5 oktober 2021, die werd verleend naar aanleiding van een gelijkaardige aanvraag van het Departement Werk en Sociale Economie.

Minimale gegevensverwerking

15. De onderzoekers kunnen het doeleinde niet verwezenlijken met anonieme gegevens daar zij de situatie van individuele personen gedurende enige tijd moeten kunnen opvolgen. Zij verbinden er zich contractueel toe om alle mogelijke middelen in te zetten om te vermijden dat de identiteit van de betrokkenen zou worden achterhaald. Het is hun in elk geval verboden

om handelingen te stellen die ertoe strekken om de gepseudonimiseerde persoonsgegevens in niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens om te zetten.

16. Het informatieveiligheidscomité stelt vast dat het Departement Werk en Sociale Economie in dit geval tussenkomt in twee hoedanigheden, enerzijds als *verstrekker van input* afkomstig van de uitgever van de dienstencheques waarvan het de verwerkingsverantwoordelijke is, anderzijds als *ontvanger van output* die het resultaat is van de gecombineerde verwerking van persoonsgegevens van de uitgever van de dienstencheques en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid in haar hoedanigheid van beheerder van het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming. Bijgevolg moet de organisatie een strikte scheiding van functies voorzien tussen de afdeling die de input verstrekt en de afdeling die de output ontvangt.
17. De persoonskenmerken van de dienstenchequewerknemers en de dienstenchequegebruikers, voor zover zij gedomicilieerd zijn in het Vlaams Gewest, zijn achtergrondkenmerken, noodzakelijk voor het beschrijven van populaties en het vaststellen van evoluties. De migratieachtergrond (geboorteplaats, jaar van inschrijving in het Rijksregister, verblijfsduur en verblijfsreden) is relevant voor de evaluatie van de doelmatigheid van de maatregel. Met de gezinskenmerken willen de onderzoekers de relatie tussen de tewerkstelling en het gezinsinkomen nagaan en bepalen hoeveel gezinsleden er werken en in welke mate verschillende gezinstypes actief zijn in het stelsel van de dienstencheques. Met het jaar van inschrijving in het Rijkregister kan worden nagegaan hoelang een persoon al in België verblijft.
18. De jobkenmerken, per kwartaal van de periode 2010-2024, bieden de daartoe aangeduide onderzoekers van het Departement Werk en Sociale Economie de mogelijkheid om een zicht te krijgen op de aard van de beroepsactiviteiten van de betrokkenen en om die te beoordelen in functie van hun standaardachtergrondkenmerken. De Vlaamse overheid, die een belangrijk deel van de loonkosten van het stelsel van de dienstencheques subsidieert, wil de evolutie van die loonkosten monitoren en de eventuele cumulatie met uitkeringen van de sociale zekerheid vaststellen. De onderzoekers willen ook de duurzaamheid van de tewerkstelling nagaan, zowel bij de huidige werkgever als in het dienstenchequestelsel, en de verschillen tussen de verschillende types ondernemingen bepalen (bijvoorbeeld inzake de mate waarin zij personen met een zwakke arbeidsmarktpositie tewerkstellen).
19. Wat betreft de instroom en de uitstroom: de onderzoekers willen gepseudonimiseerde persoonsgegevens van instromers en uitstromers verwerken om een beeld te krijgen van het feitelijk doelpubliek van de maatregel, de evolutie dienaangaande en de arbeidsmarktsituatie van de personen die het stelsel van de dienstencheques verlaten.
20. De onderzoekers willen tevens aangaande de werkende dienstenchequegebruikers een zicht krijgen op de aard van de job en die kruisen met hun standaardachtergrondkenmerken. Aangaande de niet-werkende dienstenchequegebruikers willen ze een zicht krijgen op de socio-economische positie en die kruisen met de standaardachtergrondkenmerken. Met de informatie over het gezin zouden ze nagaan in welke mate de dienstencheques bijdragen aan de combinatie tussen werk en gezin, welke rol de gezinssamenstelling speelt en wat het verschil in consumptie van dienstencheques is tussen gezinnen met hoge en lage inkomens.

21. De persoonsgegevens hebben in de eerste fase van het onderzoek betrekking op tweeduizend personen. Het identificatienummer van de sociale zekerheid van elke betrokkene wordt vervangen door een uniek (betekenisloos) volgnummer. De eigenlijke persoonskenmerken worden beperkt en in klassen ingedeeld.
22. In de tweede fase passen de onderzoekers in een beveiligde omgeving, bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, onder toezicht van één van haar medewerkers, de aan de hand van de ontvangen gepseudonimiseerde persoonsgegevens ontwikkelde applicaties toe op de volledige populatie van de beoogde doelgroep. Enkel de resultaten daarvan, in de vorm van louter anonieme informatie, mogen het gebouw van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid verlaten.

Opslagbeperking

23. De gepseudonimiseerde persoonsgegevens worden door de onderzoekers vernietigd zodra ze niet meer noodzakelijk zijn voor de realisatie van het voormelde doeleinde en ten laatste op 1 april 2026. Deze bewaarduur kan enkel worden verlengd middels een beraadslaging van het informatieveiligheidscomité.

Integriteit en vertrouwelijkheid

24. De aanvrager stelt alles in het werk om te vermijden dat de betrokkenen kunnen worden geïdentificeerd en onthoudt zich alleszins van elke poging om de in de eerste fase van het onderzoek van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid verkregen gepseudonimiseerde persoonsgegevens om te zetten in niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens. Hij deelt die gepseudonimiseerde persoonsgegevens daarenboven in geen geval mee aan derden. Voorts publiceert hij de resultaten van de door hem uitgevoerde verwerking uitsluitend in een vorm die geen enkele mogelijkheid meer biedt om de betrokken sociaal verzekerden alsnog te (her)identificeren.
25. Verder organiseert het Departement Werk en Sociale Economie een scheiding van functies tussen de afdeling die de input verstrekt en de afdeling die de output ontvangt (zie hoger, randnummer 16).
26. Bij de verwerking van de persoonsgegevens houdt het Departement Werk en Sociale Economie rekening met de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* en de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

Om deze redenen besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de beschreven mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens aan het Departement Werk en Sociale Economie van de Vlaamse Overheid met het oog op het analyseren van de situatie van werknemers en gebruikers van het systeem van de dienstencheques, zoals in deze beraadslaging beschreven, is toegestaan mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de persoonsgegevensbescherming.

Bart VIAENE
Voorzitter

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).